

3. modulis. Civilās aizsardzības sistēmas normatīvais un politikas plānošanas ietvars Latvijā

Izstrādāts Eiropas Komisijas Civilās aizsardzības finanšu instrumenta „Track1” programmas projekta “Visaptverošas civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas apmācības izveide valsts institūcijām, pašvaldību civilās aizsardzības komisijām, augstskolām, Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžai, kā arī drošības padomu izveide sabiedrībai” (ECHO/SUB/2022/TRACK1/884396) ietvaros

Finansē
Eiropas Savienība

Valsts ugunsdzēsības
un glābšanas dienests

Mērķi

Iepazīstināt apmācības dalībniekus:

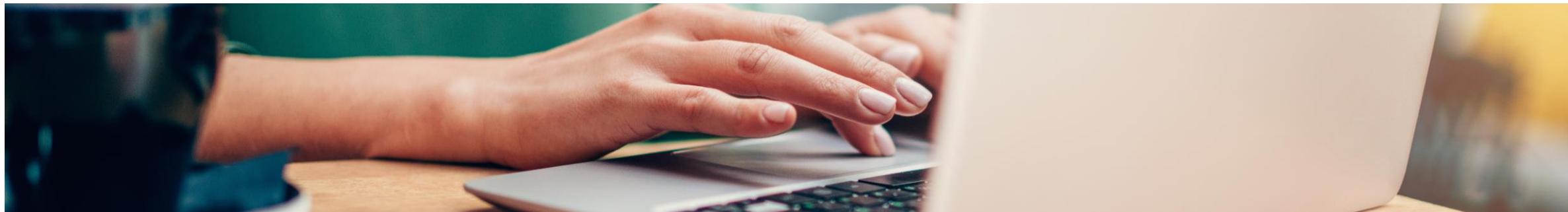
- ▶ valsts civilās aizsardzības lomu nacionālās drošības sistēmā;
- ▶ valsts civilās aizsardzības tiesisko regulējumu un politikas plānošanas ietvaru;
- ▶ no normatīvā regulējuma izrietošajiem civilās aizsardzības sistēmas nozīmīgākajiem principiem;
- ▶ īpašajiem tiesiskajiem režīmiem.

Sasniedzamie rezultāti

Apmācības dalībnieki:

- ▶ spēj paskaidrot normatīvo aktu hierarhiju, kas nosaka civilās aizsardzības tiesisko regulējumu;
- ▶ izprot civilās aizsardzības plānošanas dokumentus un procesu;
- ▶ izprot civilās aizsardzības sistēmas organizatorisko struktūru;
- ▶ izprot gadījumus, kad nepieciešams izsludināt īpašos tiesiskos režīmus.

Satura rādītājs

- 3.1. Valsts civilās aizsardzības sistēmas loma nacionālās drošības sistēmā
- 3.2. Tiesiskais regulējums civilās aizsardzības sistēmas darbības nodrošināšanai
- 3.3. Civilās aizsardzības politikas plānošana
- 3.4. Galvenie normatīvajā regulējumā noteiktie civilās aizsardzības sistēmas darbības pamati
- 3.5. Civilās aizsardzības sistēmas finansēšana
- 3.6. Īpašie tiesiskie režīmi

Ievaddiskusija ar apmācības dalībniekiem par civilās aizsardzības sistēmu Latvijā

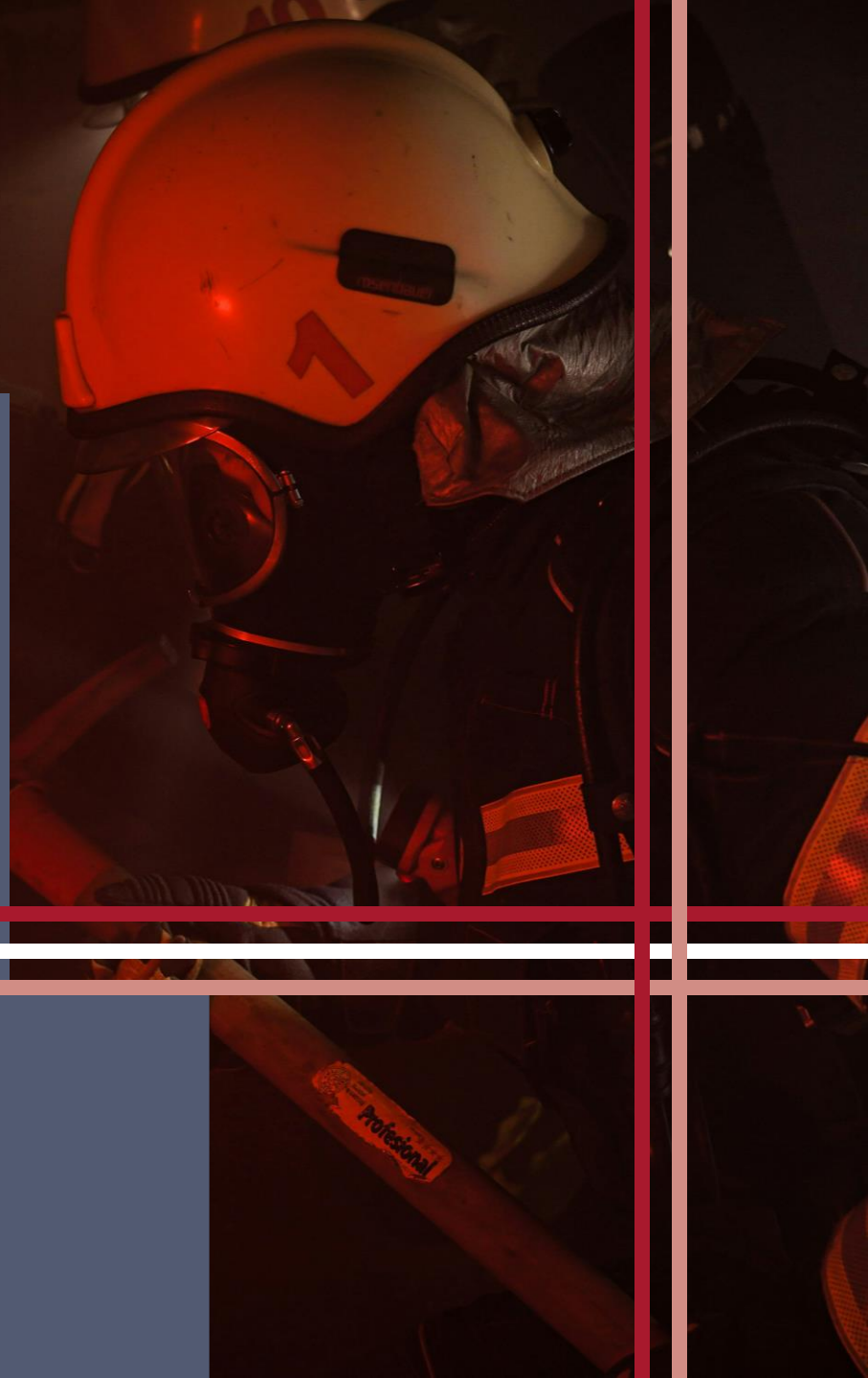
Vai Jūs varat nosaukt kādu ar civilo aizsardzību saistītu normatīvo aktu?

**Vai Jūs esat piedalījies civilās aizsardzības pasākumu plānošanā vai īstenošanā?
Pastāstiet, lūdzu, kontekstu!**

3.1. Valsts civilās aizsardzības sistēmas loma nacionālās drošības sistēmā

Nacionālā drošības sistēma

Nacionālā drošība ir valsts un sabiedrības īstenotu vienotu, mērķtiecīgu pasākumu rezultātā sasniegts stāvoklis, kurā ir:

Garantēta valsts neatkarība

Tās konstitucionālā iekārta un teritoriālā integritāte

Sabiedrības brīvas attīstības perspektīva

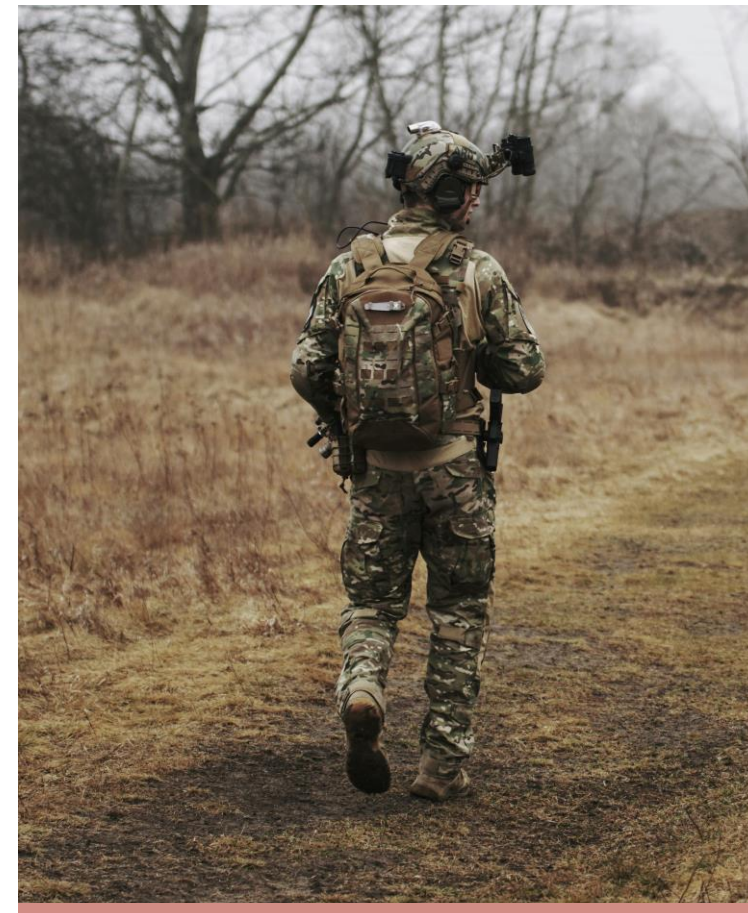

Labklājība

Stabilitāte

Nacionālās drošības garantēšana ir valsts pamatpienākums.

Nacionālās drošības sistēmas uzdevumi

Savlaicīgi prognozēt un novērst valsts iekšējo un ārējo apdraudējumu, garantēt valsts aizsardzību, sabiedrības drošību un tās demokrātisku attīstību.

Izstrādāt vienotu, sistēmisku valsts varu un pārvaldi realizējošo institūciju nacionālās drošības politiku un saskaņoti un mērķtiecīgi visos valsts pārvaldes līmeņos izpildīt tās noteiktos tiesiskos, ekonomiskos, sociālos, militāros, drošības un citus pasākumus.

Nodrošināt efektīvu vadību valsts apdraudējuma situāciju pārvarēšanai.

Nacionālās drošības sistēmas darbība balstās uz civilmilitāro sadarbību. Civilā aizsardzība ir daļa no visaptverošas valsts aizsardzības.

Civilās aizsardzības sistēma nacionālās drošības kontekstā

Civilās aizsardzības sistēma ir nacionālās drošības sistēmas sastāvdaļa, kas ir pamats efektīvai un visaptverošai valsts aizsardzības sistēmas funkcionēšanai, nodrošinot civilo un militāro institūciju savstarpēju koordināciju, resursu koordinēšanu un spēju harmonizāciju.

Nacionālās drošības sistēma

Civilās aizsardzības sistēma

Valsts un pašvaldību institūcijas

Juridiskas personas

Fiziskas personas

Valsts un pašvaldību institūcijām, juridiskām personām un fiziskām personām ir likumā **noteiktas tiesības, uzdevumi un atbildība** civilās aizsardzības jomā.

Katastrofu medicīnas sistēma civilās aizsardzības un nacionālās drošības sistēmu kontekstā

Katastrofu medicīnas sistēma ir civilās aizsardzības sistēmas un nacionālās drošības sistēmas sastāvdaļa, **ku**ru aktivizē ārkārtas medicīniskajā situācijā un ārkārtas sabiedrības veselības situācijā.

Nacionālās drošības sistēma

Civilās aizsardzības sistēma

Katastrofu medicīnas sistēma

Katastrofu medicīnas sistēmas organizēšanas noteikumi
Valsts katastrofu medicīnas plāns

Katastrofu medicīnas sistēma ir **valsts koordinētu pasākumu kopums**, ko veic ārstniecības iestādes un citas veselības aprūpes nozares institūcijas, lai ārkārtas situācijās glābtu cilvēku dzīvību un mazinātu postošo ietekmi uz sabiedrības veselību.

Latvijā Katastrofu medicīnas sistēmu plāno, vada un koordinē Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta **Katastrofu medicīnas centrs**.

Neatliekamās medicīniskās
palīdzības dienests

Valsts enerģētiskās krīzes centra uzdevumi un sastāvs

Centrs ir koordinējoša un konsultatīva valsts institūcija, un tās uzdevums ir **izsludināt valsts enerģētiskās krīzes laikā vai arī tās draudu gadījumā vadīt krīzes novēršanas un krīzes izraisīto seku likvidēšanas pasākumus.**

Valsts enerģētisko krīzi izsludina gadījumos, kad enerģijas piegāde ir traucēta tādā apjomā, kas **var apdraudēt iedzīvotāju drošību, veselību un tautsaimniecības nozaru darbību**, un šie traucējumi aptver teritoriju, kurā iedzīvotāju skaits pārsniedz vienu trešdaļu no valsts iedzīvotāju skaita vai arī kura aizņem vairāk nekā pusi no valsts teritorijas.

Kā viens no šādiem pasākumiem ir **drošības rezervju uzturēšana un izmantošana.**

Valsts enerģētiskās krīzes centra nolikums
Enerģētikas likums

Centra vadītājs ir klimata un enerģētikas ministrs.

Centra sastāvā ir pārstāvji no:

1. Ekonomikas ministrijas	10. A/S "Gaso"
2. Iekšlietu ministrijas	11. A/S "Rīgas siltums"
3. Satiksmes ministrijas	12. A/S "Sadales tīkls"
4. Tieslietu ministrijas	13. A/S "Conexus Baltic Grid"
5. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas	14. Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem
6. Biedrības "Latvijas Pašvaldību savienība"	15. Biedrības "Latvijas Degvielas tirgotāju asociācija"
7. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas	16. Aizsardzības ministrijas
8. A/S "Augstsprieguma tīkls"	17. Klimata un enerģētikas ministrijas
9. A/S "Latvenergo"	

3.2. Tiesiskais regulējums civilās aizsardzības sistēmas darbības nodrošināšanai

Civilās aizsardzības normatīvo aktu pakļautības sistēmas skaidrojums

Satversme nosaka cilvēka pamattiesības (89.-116.pants)

Satversme

Starptautisko tiesību normas

Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likums (CAKPL) nosaka rīcību katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā

Likumi

Ministru Kabineta noteikumi tiek izdoti, lai nodrošinātu civilās aizsardzības sistēmas darbību

Ministru kabineta noteikumi

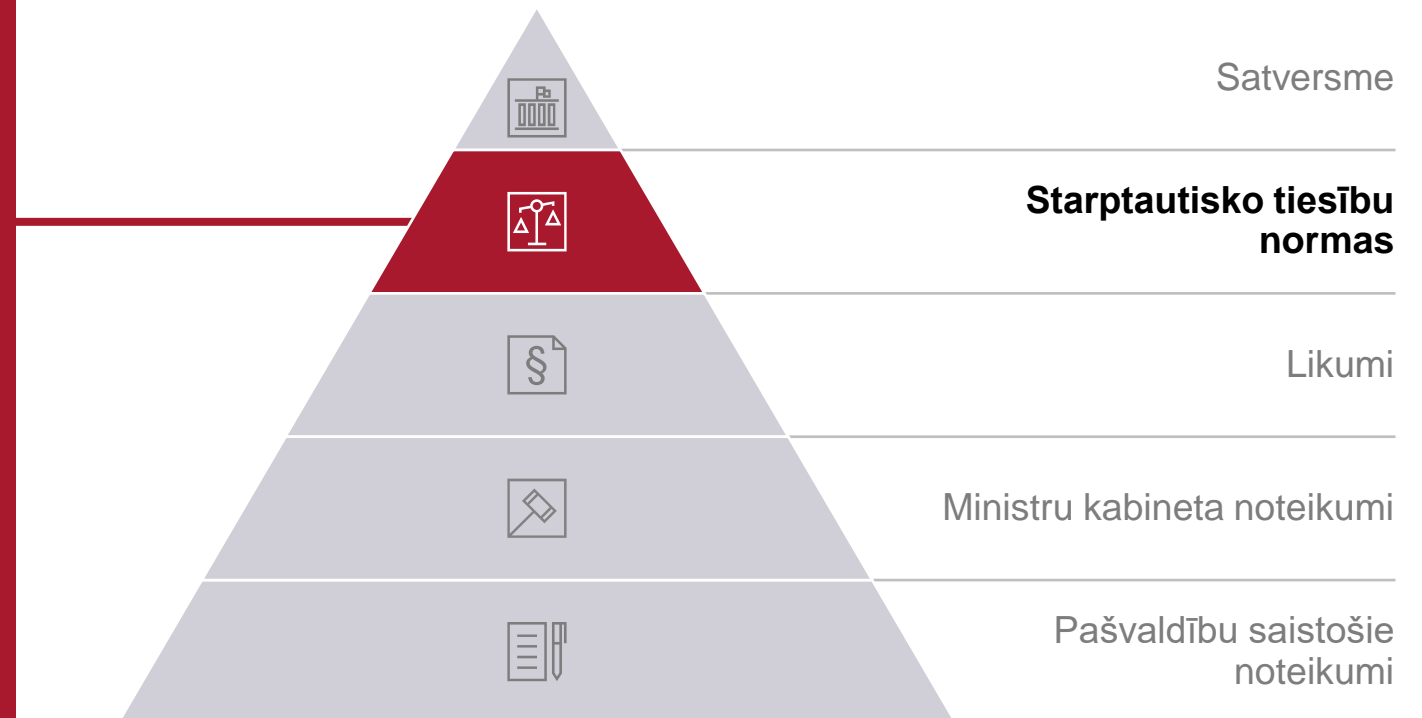
Pašvaldību saistošie noteikumi

Civilās aizsardzības normatīvo aktu pakļautības sistēmas skaidrojums

Starptautiskā un ES normatīvā regulējuma un politikas plānošanas dokumentu piemēri:

- ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Parīzes nolīgums
- ANO Sendai ietvarprogramma katastrofu risku mazināšanai 2015.-2030. gadam
- ANO "Pārveidosim mūsu pasauli: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam"
- Eiropas Parlamenta un Padomes REGULA (ES) 2021/836, ar ko groza Lēmumu Nr. 1313/2013/ES par Savienības civilās aizsardzības mehānismu
- ES Klimatadaptācijas stratēģija
- ES jaunatnes stratēģija 2019. – 2027.gadam
- ES Stratēģija Baltijas jūras reģionam

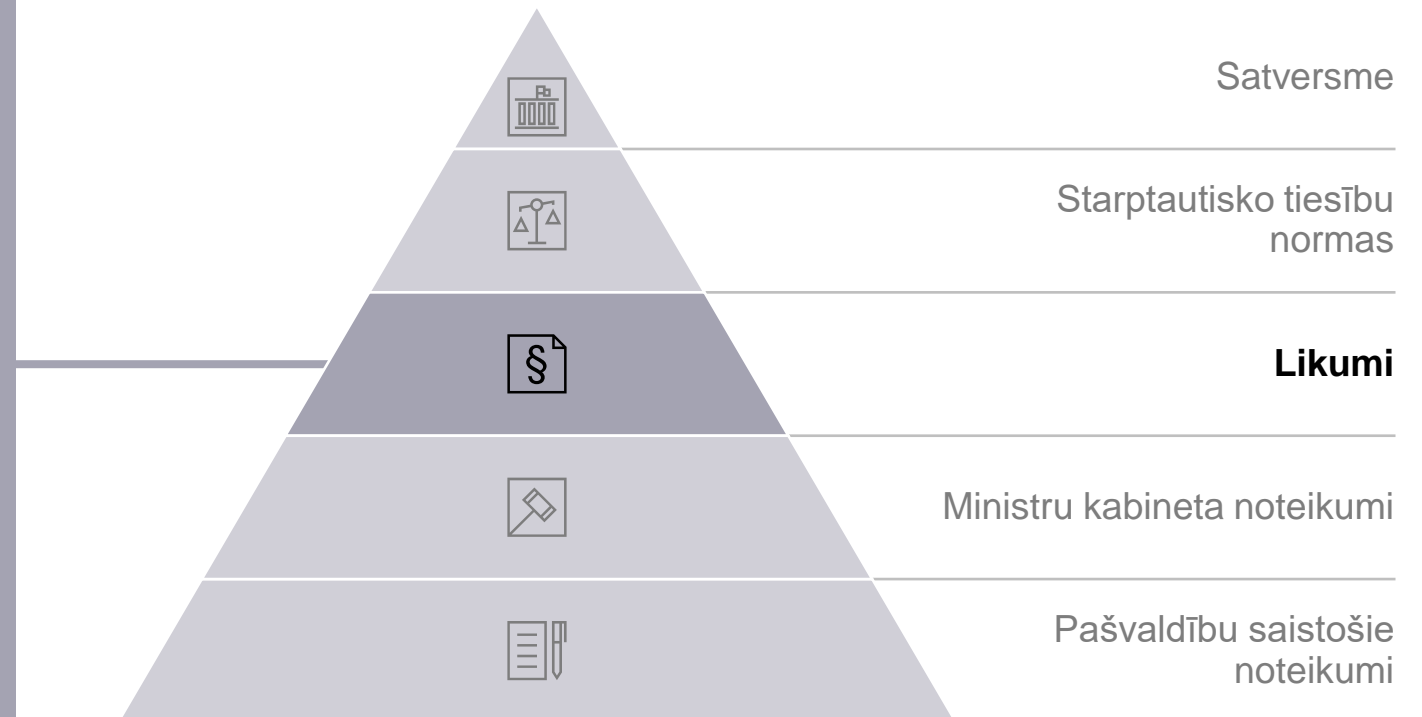

Civilās aizsardzības normatīvo aktu pakļautības sistēmas skaidrojums

- ▶ Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likums (CAKPL)

Citi saistošo likumu piemēri:

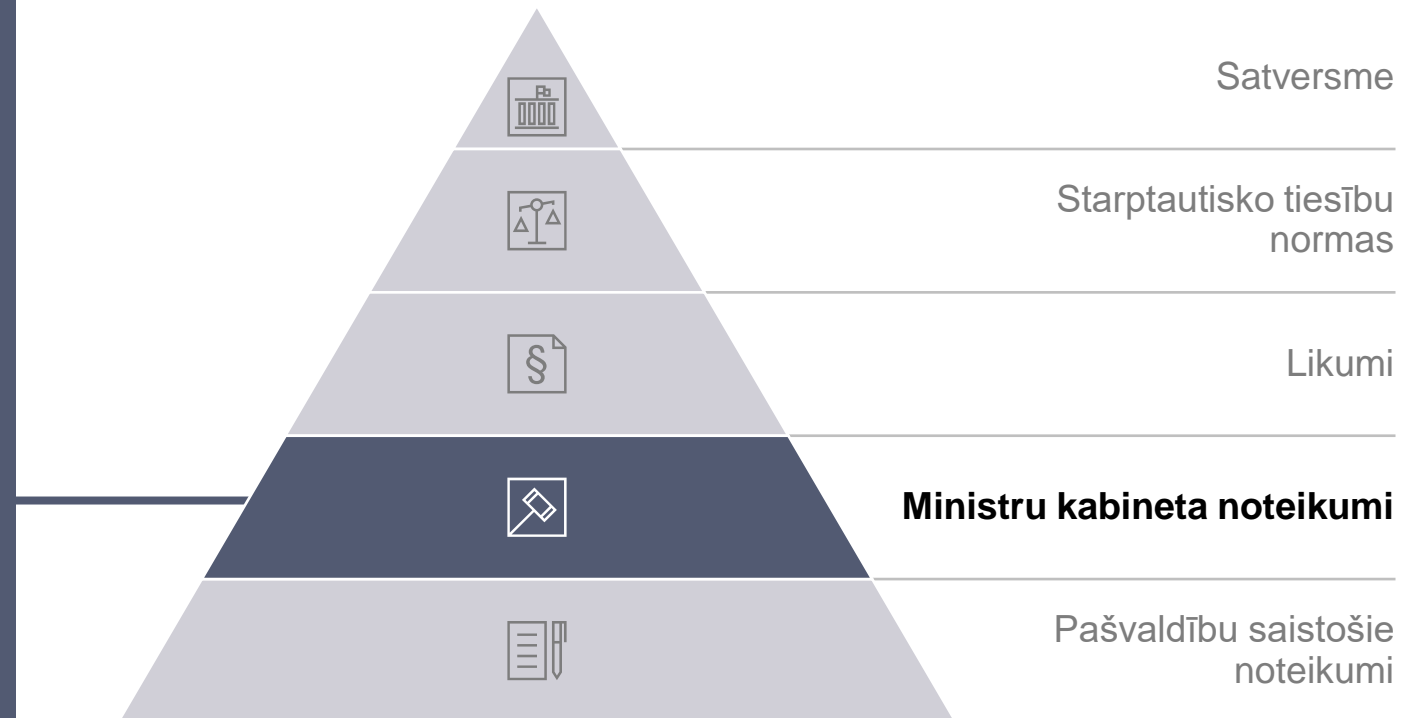
- ▶ Par Valsts civilās aizsardzības plānu (vairāk 3.4. sadaļā)
- ▶ Nacionālās drošības likums
- ▶ Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli
- ▶ Valsts materiālo rezervju likums
- ▶ Ķīmisko vielu likums
- ▶ Par piesārņojumu
- ▶ Enerģētikas likums
- ▶ Par radiācijas drošību un kodoldrošību
- ▶ Bīstamo kravu aprites likums
- ▶ Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likums
- ▶ Starptautiskās palīdzības likums
- ▶ Ārstniecības likums
- ▶ Epidemioloģiskās drošības likums
- ▶ u.c.

Civilās aizsardzības normatīvo aktu pakļautības sistēmas skaidrojums

Ministru kabineta (MK) noteikumu piemēri:

- MK 2021. gada 21. janvāra noteikumi Nr. 46 "Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts"
- MK 2017. gada 5. decembra noteikumi Nr. 716 "Minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam"
- MK 2017. gada 12. decembra noteikumi Nr. 723 "Valsts civilās aizsardzības kontaktpunkta noteikumi"
- MK 2017. gada 7. novembra noteikumi Nr. 658 "Noteikumi par civilās aizsardzības plānu struktūru un tajos iekļaujamo informāciju"
- MK 2017. gada 26. septembra noteikumi Nr. 582 "Noteikumi par pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijām"
- MK 2017. gada 8. augusta noteikumi Nr. 440 "Valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas izveidošanas, darbības un finansēšanas kārtība"

Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likums

Stājās spēkā 2016.gada 1.oktobrī

Mērķis: noteikt civilās aizsardzības sistēmas un katastrofas pārvaldīšanas subjektu kompetenci, lai pēc iespējas pilnīgāk nodrošinātu cilvēku, vides un īpašuma drošību un aizsardzību katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā.

Likumā ietvertās daļas:

Civilās aizsardzības sistēma un tās uzdevumi

Civilās aizsardzības plānošana

Katastrofu veidi un mērogi, risku novērtēšana, katastrofu pārvaldīšana, evakuācija

Civilās aizsardzības sistēmas darbības un atbilstības pārbaudes

Subjektu pienākumi, uzdevumi un tiesības

Zinātniskā pētniecība, izglītība un apmācības civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas jomā

Objekti un paaugstinātas bīstamības objekti

Starptautiskā palīdzība katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā, civilās aizsardzības sistēmas finansēšana

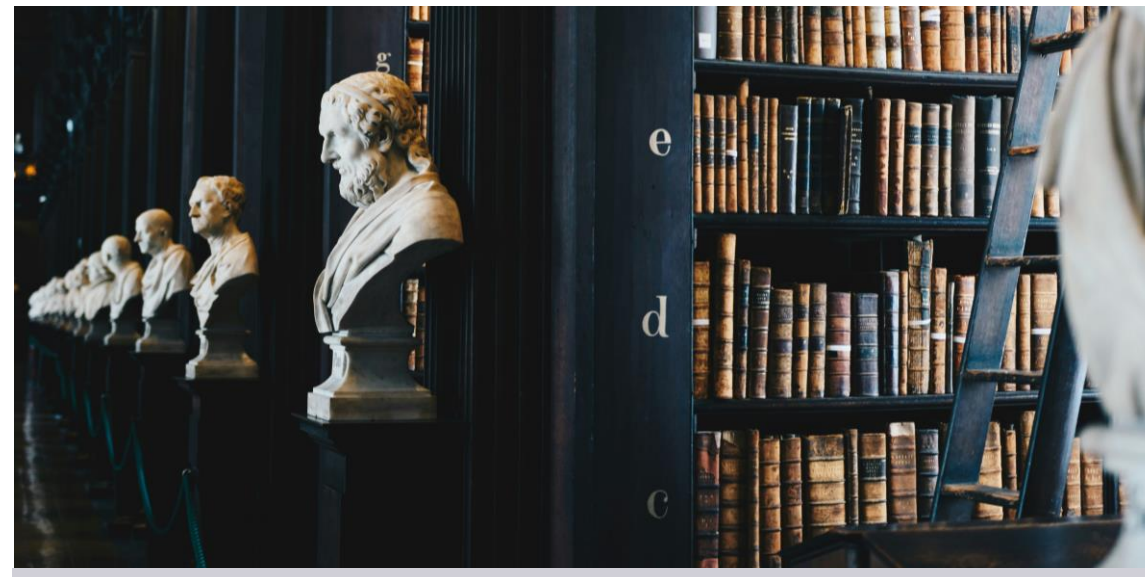
Diskusija ar apmācības dalībniekiem par normatīvajiem aktiem, kas attiecināmi uz viņu darba pienākumiem

Vai varat nosaukt vēl kādus ar civilo aizsardzību saistītus likumus, kas nozīmīgi Jūsu iestādes darbā? Kā tie ir saistīti ar civilo aizsardzību?

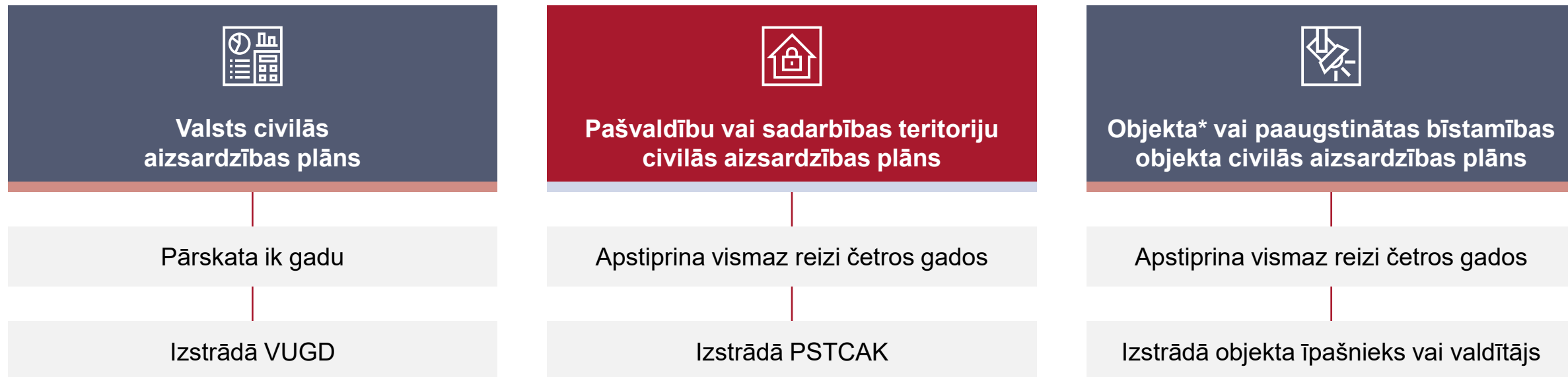
Vai varat nosaukt vēl kādus ar civilo aizsardzību saistītus MK noteikumus, kas nozīmīgi Jūsu iestādes darbā? Kā tie ir saistīti ar civilo aizsardzību?

3.3. Civilās aizsardzības politikas plānošana

Katastrofu pārvaldīšanas 3 līmeņu civilās aizsardzības plāni

- ▶ Civilās aizsardzības plānus sagatavo, pamatojoties uz risku novērtējumu un nosakot katastrofas pārvaldīšanas pasākumus un to īstenotājus.
- ▶ Katastrofu pārvaldīšanas subjekti – nozaru ministrijas un pašvaldības – īsteno konkrētās katastrofas pārvaldīšanas koordinēšanu sadarbībā ar citām institūcijām.

*1. kritiskās infrastruktūras objekti (>100 cilvēki)

2. valsts, pašvaldību objekti, kuriem ministrijas uzdod izstrādāta plānus

Valsts civilās aizsardzības plāns

Valsts civilās aizsardzības plāns – valsts civilās aizsardzības sistēmas nodrošināšanas pasākumu plānošanas dokuments.

Plāns ir sagatavots, balstoties uz katastrofu pārvaldīšanas subjektu sniegto informāciju:

katastrofas risku novērtējumiem,

apzinātajiem preventīvajiem, gatavības, reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumiem,

izstrādātajiem nozares attīstības plānošanas dokumentiem un tiesību aktiem,

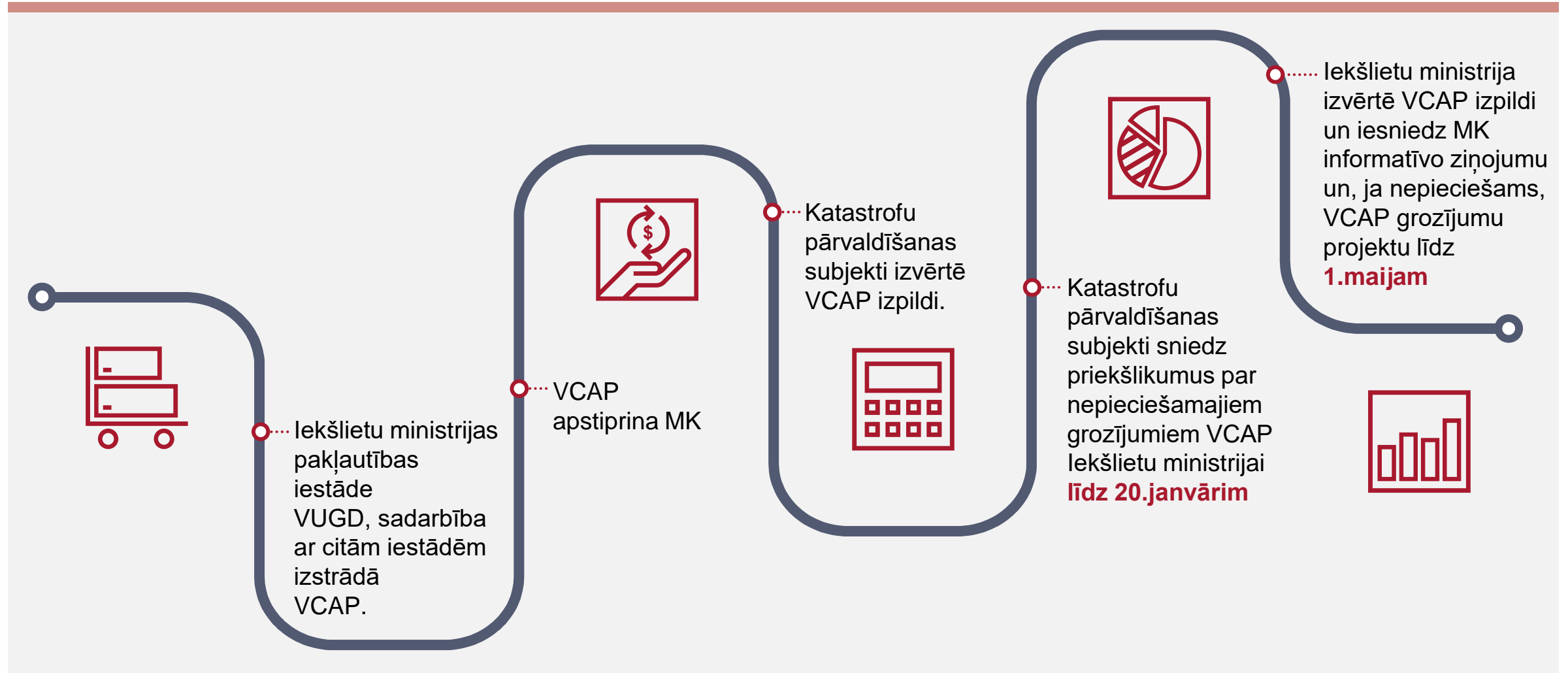

apzinātajiem un plānotajiem resursiem katastrofas pārvaldīšanā.

[Par valsts civilās aizsardzības plānu](#)

Valsts civilās aizsardzības plāna izstrādes process

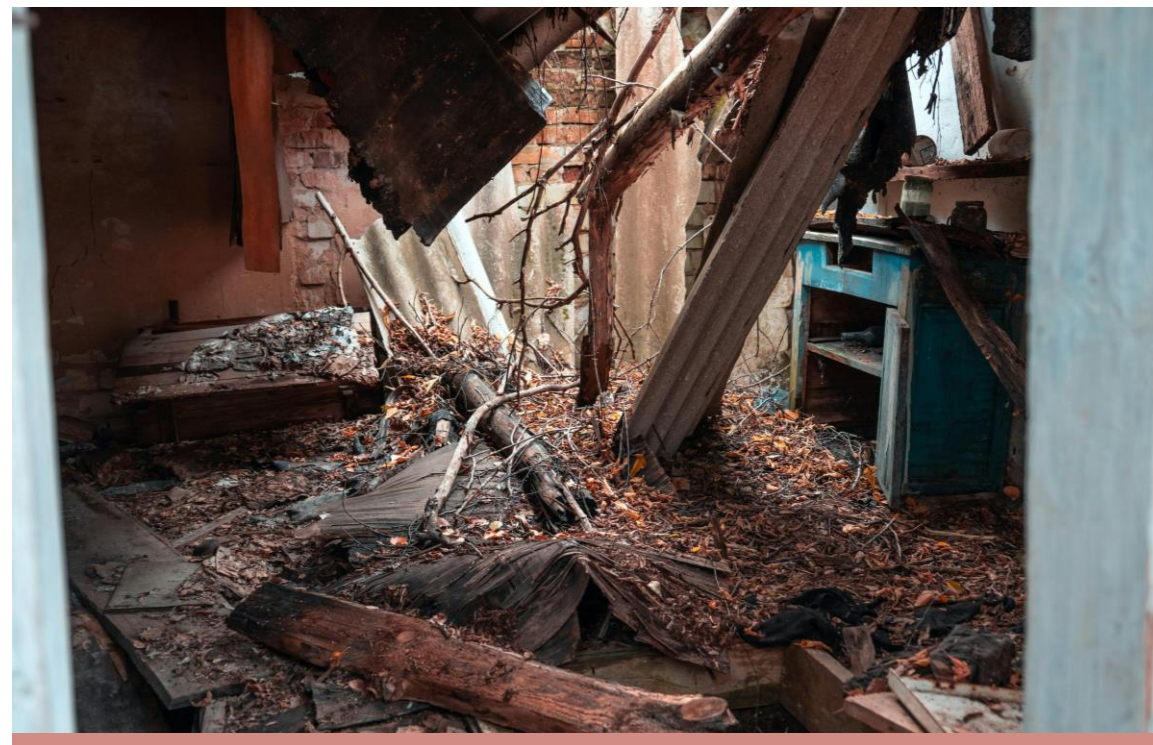
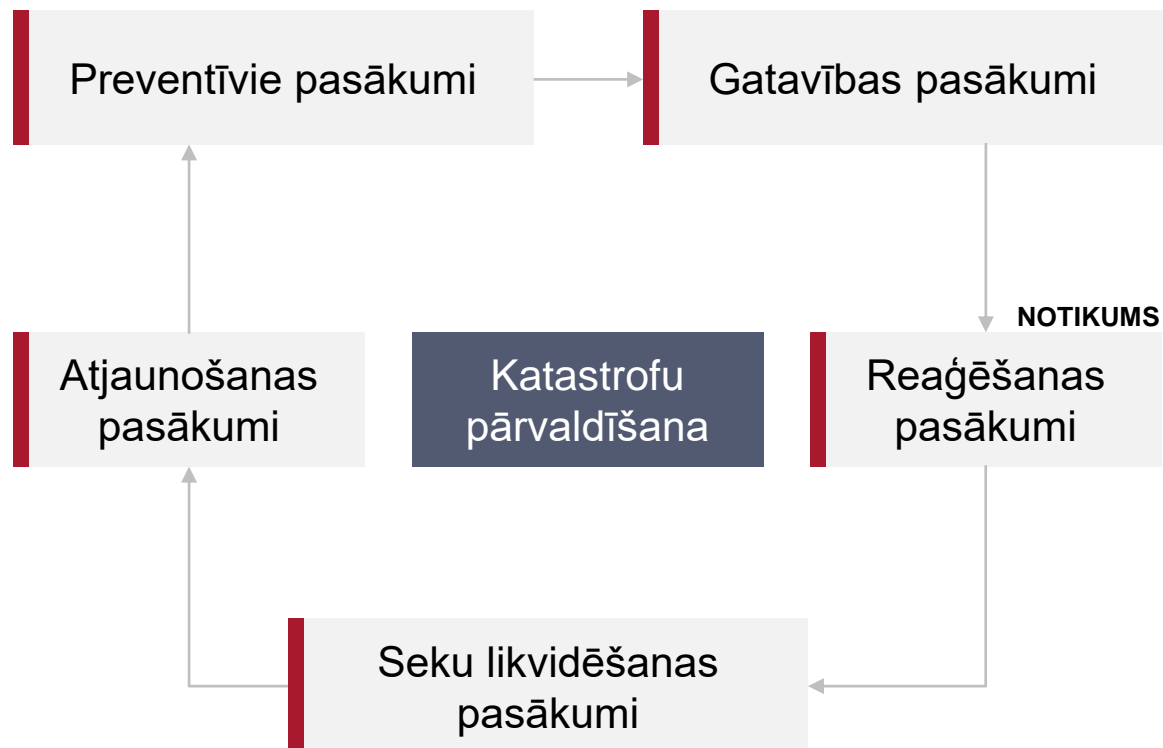
3.4. Galvenie normatīvajā regulējumā noteiktie civilās aizsardzības sistēmas darbības pamati

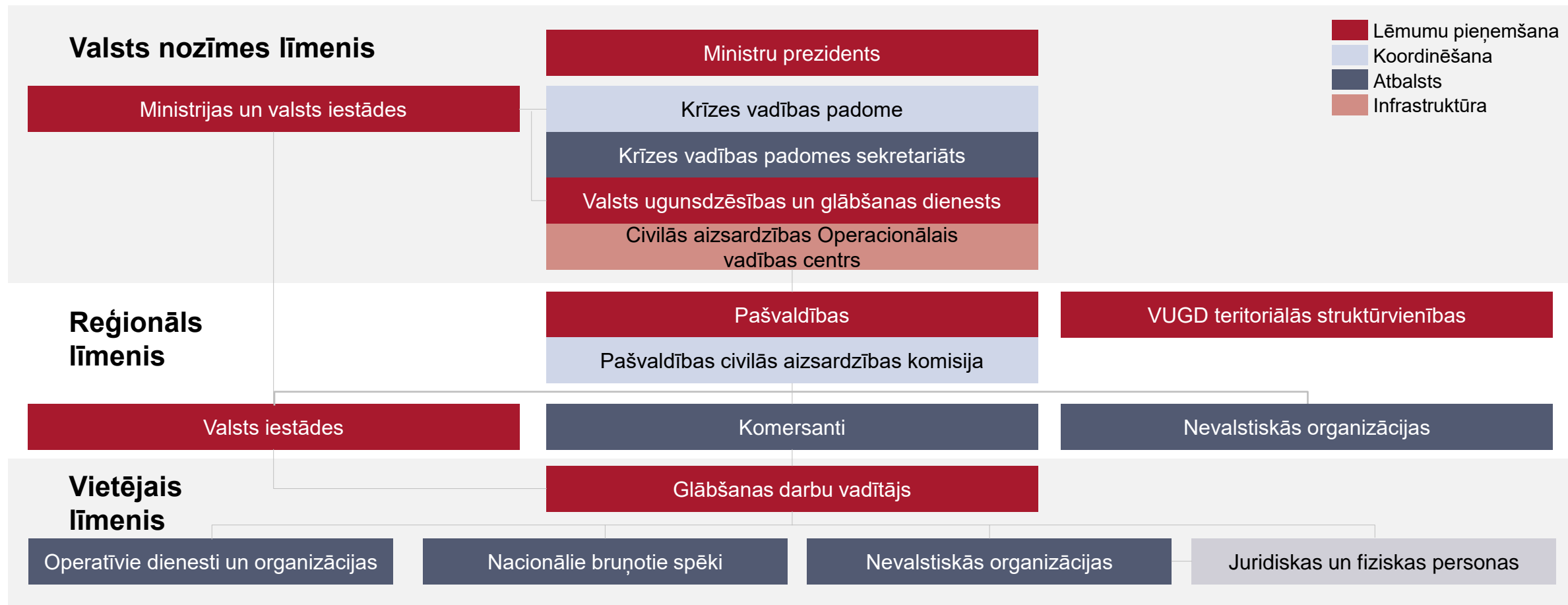
Katastrofas pārvaldīšanas pasākumu kopums, kuri tiek veikti, lai nodrošinātu civilās aizsardzības uzdevumu izpildi

Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumā noteiktais pasākumu kopums:

Vadības struktūra civilās aizsardzības sistēmā

Civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas sistēmas atbildīgās institūcijas

Ministru prezidents

uzrauga civilās aizsardzības sistēmas darbību un tas uzdevumu izpildi

Nozaru ministrijas

nodrošina civilās aizsardzības uzdevumu izpildi un katastrofas pārvaldīšanas koordinēšanu valsts, reģionālā un vietējā mērogā atbilstoši likumā noteiktajam kompetenču sadalījumam

Valsts un pašvaldību institūciju vadītāji

plāno un īsteno institūciju nepārtrauktas darbības nodrošināšanai katastrofas vai tās draudu gadījumā nepieciešamo rīcību, nodrošina civilās aizsardzības plānos paredzēto pasākumu precīzu un savlaicīgu izpildi

Iekšlietu ministrija

uzrauga civilās aizsardzības sistēmas darbību un tās uzdevumu izpildi

Pašvaldības domes priekšsēdētājs

vada civilās aizsardzības uzdevumu izpildi pašvaldībā

Pašvaldība

savā administratīvajā teritorijā koordinē katastrofu pārvaldīšanu vietēja mēroga katastrofām – ēku un būvju sabrukuma, siltumapgādes, ūdensapgādes, notekūdeņu un kanalizācijas sistēmas avāriju gadījumos

Pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisija

vada, koordinē un kontrolē civilās aizsardzības sistēmas darbību

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

koordinē pasākumus katastrofas vai tās draudu gadījumā

Civilās aizsardzības sistēmas organizācijas pamatā – teritoriju sadarbības princips

Civilās aizsardzības sistēmas struktūras teritoriālās pamatvienības ir novadi un republikas pilsētas.

Latvijā ir **38 pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijas.**

Komisijas darbības mērķis ir koordinēt pasākumus katastrofas un katastrofas draudu gadījumā, kā arī veicināt civilās aizsardzības, katastrofas pārvaldīšanas vai katastrofas pārvaldīšanas koordinēšanas jautājumu risināšanu.

Civilās aizsardzības koordinācijas platformas

Civilās aizsardzības operacionālās vadības centra uzdevumi

Koordinēt valsts civilās aizsardzības sistēmas darbību:

valsts un reģionāla mēroga katastrofās,

katastrofas draudu gadījumā,

kara,

militāra iebrukuma vai to draudu gadījumā.

3.5. Civilās aizsardzības sistēmas finansēšana

Civilās aizsardzības sistēmas finansēšana

Valsts institūcija savas darbības jomai atbilstošo civilās aizsardzības uzdevumu izpildi finansē no tās budžetā šim mērķim paredzētajiem valsts budžeta līdzekļiem.

Pašvaldību institūcijas – no to budžetos šim mērķim paredzētajiem līdzekļiem.

Juridiskās un fiziskās personas – no saviem līdzekļiem.

3.6. Īpašie tiesiskie režīmi

Ārkārtējā situācija (ĀS)

Ārkārtējā situācija – īpašs tiesisks režīms, kura laikā MK ir tiesības noteiktajā kārtībā un apjomā ierobežot valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju, fizisko un juridisko personu tiesības un brīvības, kā arī uzlikt tām papildu pienākumus.

Ārkārtējo situāciju var izsludināt tāda valsts apdraudējuma gadījumā, kas saistīts ar:

- katastrofu,
- tās draudiem vai
- kritiskās infrastruktūras apdraudējumu, ja būtiski apdraudēta valsts, sabiedrības, vides, saimnieciskās darbības drošība vai cilvēku veselība un dzīvība.

Ārkārtas situācijas ilgums: ne ilgāk par 3 mēnešiem + pagarinājums, kas nav ilgāks par 3 mēnešiem
Izsludināšanas teritorija: visā valstī; valsts daļā; administratīvajā teritorijas daļā

Var **pieprasīt** MK
izsludināt ĀS:

Pašvaldība

Nozares
ministrija

Krizes vadības
padome (KVP)

Var **izsludināt**
(*pieņemt
lēmumu*) ĀS:

Ministru kabinets

Var **lemt** par ĀS
pamatotību:

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli

Izsludinot ārkārtējo situāciju, Ministru kabinetam ir tiesības noteikt:

- 1 Īpašu **pārvietošanās un pulcēšanās** kārtību vai pārvietošanās un pulcēšanās ierobežojumus
- 2 Īpašu kārtību **transportlīdzekļu kustībai** vai šīs kustības ierobežojumus
- 3 Īpašu **saimnieciskās darbības** kārtību vai šīs darbības ierobežojumus
- 4 Īpašu kārtību **preču, medikamentu, energoresursu, pakalpojumu un citu materiāltehnisko resursu pieejamībai**
- 5 Valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju tiesības pieņemt lēmumu par **iedzīvotāju un viņu kustamā īpašuma evakuāciju**, kā arī, ja nepieciešams, nodrošināt pieņemtā lēmuma izpildi ar piespiedu pārvietošanu
- 6 Valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju amatpersonu **tiesības iekļūt privātā īpašumā**
- 7 Valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju amatpersonām papildu tiesības **aizturēt un nodot tiesībaizsardzības institūciju amatpersonām** lēmuma pieņemšanai **personas, kuras nepakļaujas amatpersonu likumīgajām prasībām** vai izdara citus pārkāpumus
- 8 Valsts pārvaldes un pašvaldību institūcijām tiesības noteikt **aizliegumu personām atrasties noteiktās vietās** bez atļaujām vai personu apliecinošiem dokumentiem
- 9 Valsts pārvaldes un pašvaldību **institūcijas, kuras sagatavo un izplata oficiālu informāciju** par ārkārtējo situāciju
- 10 **Starptautiskajos līgumos noteikto saistību izpildes pilnīgu vai daļēju apturēšanu**, ja to izpilde var negatīvi ietekmēt valsts apdraudējuma novēršanas vai pārvarēšanas spējas

Kārtība, kādā valsts augstākās amatpersonas apziņojamas valsts apdraudējuma gadījumā un par ārkārtas notikumiem valstī

Izņēmuma stāvoklis (IS)

Izņēmuma stāvoklis – īpašs tiesiskais režīms, kas ļauj likumā noteiktajā apjomā un kārtībā ierobežot fizisko un juridisko personu tiesības un brīvības, kā arī uzlikt tām papildu pienākumus.

Izņēmuma stāvoklis ir izsludināms, ja

- ➔ valsti apdraud ārējais ienaidnieks,
- ➔ valstī vai tās daļā ir izcēlušies vai draud izcelties iekšēji nemieri, kas apdraud demokrātisko valsts iekārtu.

Izņēmuma stāvokļa ilgums: ne ilgāk par 6 mēnešiem + pagarinājums, kas nav ilgāks par 6 mēnešiem

Izsludināšanas teritorija: visā valstī vai tās daļā

Ierosina MK
izvērtēt IS:

Iekšlietu ministrija

Ārlietu ministrija

Var izsludināt
(*pieņemt lēmumu*) IS:

Ministru kabinets

Lemj par IS
pamatotību:

LATVIJAS REPUBLIKAS
SAEIMA

Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli

Atkarībā no valsts apdraudējuma veida, intensitātes un rakstura Ministru kabinets var noteikt: (1/2)

1

Pārvietošanās, tai skaitā pāri valsts robežai, **uzturēšanās un atrašanās vietas ierobežojumus**

2

Īpašu kārtību vai ierobežojumus **masu pasākumu organizēšanai**

3

Ierobežojumus **bīstamu vielu, materiālu un ieroču kontrolei**, kā arī **stratēģiski svarīgu izejvielu un preču izvešanai no valsts**

4

Aizliegumu valsts apdraudējuma pārvarēšanā iesaistītajām amatpersonām un darbiniekiem **pārtraukt darba attiecības vai darba pienākumu pildīšanu**, un **kritiskās infrastruktūras vai kritisko finanšu pakalpojumu darbību**

5

Noteikumus par **sabiedrības informēšanu**, plašsaziņas līdzekļu darbības nodrošināšanu un valsts iestāžu informācijas apriti

6

Īpašu kārtību **preču, energoresursu, pakalpojumu un citu materiāltehnisko resursu pieejamībai**

7

Pastiprinātus **sabiedriskās kārtības nodrošināšanas pasākumus un atsevišķu objektu apsardzību**, kā arī **iedzīvotāju iesaistīšanu brīvprātīgos darbos**

8

Valsts institūciju **darba režīmu** un apdraudējuma pārvarēšanā iesaistīto **institūciju un formējumu nodrošināšanu ar energoresursiem**

9

Finanšu ministram pilnvarojumu **mainīt likumā noteikto apropriāciju, nodrošināt finanšu resursus, maksājumu veikšanu**, nepieciešamības gadījumā ar Ministru prezidentu pieņemot lēmumu par apropriācijas izmaiņām

10

Īpašu **atlīdzības regulējumu** valsts institūciju amatpersonām un darbiniekiem

Atkarībā no valsts apdraudējuma veida, intensitātes un rakstura Ministru kabinets var noteikt: (2/2)

11

Starptautiskajos līgumos noteikto **saistību izpildes pilnīgu vai daļēju apturēšanu**, ja to izpilde var negatīvi ietekmēt valsts apdraudējuma novēršanas vai pārvarēšanas spējas

12

Uzņemošās valsts atbalsta funkciju nodrošināšanu, uzņemot NATO vai ES bruņotos spēkus, un normatīvo aktu prasību nepiemērošanu nepieciešamā atbalsta sniegšanas pasākumiem

13

Ārlietu ministram pilnvarojumu ierosināt starptautiskām organizācijām un ES, un NATO dalībvalstīm noteikt **sankcijas pret ārējo ienaidnieku vai valsts apdraudējumā izraisīšanā atbildīgo valsti** un tās fiziskajām un juridiskajām personām

14

Karatiesu darbības uzsākšanu, kā arī īpašu kārtību un termiņus valsts drošības iestāžu **operatīvo un kriminālprocesuālo darbību veikšanai**

15

Īpašu regulējumu pensiju, pabalstu un **atlīdzību izmaksu veikšanai un sociālās palīdzības nodrošināšanai**, kā arī īpašu nodokļu maksāšanas un pārmaksāto nodokļu atmaksāšanas veidu un kārtību

Noslēgumā

Civilās aizsardzības un katastrofas plānošanas normatīvais ietvars

Satversme nosaka cilvēka pamattiesības (89.-116.pants)

Satversme

Starptautisko tiesību normas

Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likums (CAKPL) nosaka rīcību katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā

Likumi

Ministru Kabineta noteikumi tiek izdoti, lai nodrošinātu civilās aizsardzības sistēmas darbību

Ministru kabineta noteikumi

Pašvaldību saistošie noteikumi

Katastrofas pārvaldīšanas plānošana 3 līmeņu civilās aizsardzības plānos

1	2	3
Valsts civilās aizsardzības plāns	Sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāns	Paaugstinātas bīstamības objekta un objekta civilās aizsardzības plāns

Civilās aizsardzības plānu sagatavo, pamatojoties uz risku novērtējumu un risku novērtējuma laikā noteiktajiem katastrofas pārvaldīšanas pasākumiem

Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas sistēmas atbildīgās institūcijas

Ministru prezidents

uzrauga civilās aizsardzības sistēmas darbību un tas uzdevumu izpildi

Pašvaldības domes priekšsēdētājs

vada civilās aizsardzības uzdevumu izpildi pašvaldībā

Nozaru ministrijas

nodrošina civilās aizsardzības uzdevumu izpildi un katastrofas pārvaldīšanas koordinēšanu valsts, reģionālā un vietējā mērogā atbilstoši likumā noteiktajam kompetenču sadalījumam

Pašvaldība

savā administratīvajā teritorijā koordinē katastrofu pārvaldīšanu vietēja mēroga katastrofām – ēku un būvju sabrukuma, siltumapgādes, ūdensapgādes, notekūdeņu un kanalizācijas sistēmas avāriju gadījumos

Valsts un pašvaldību institūciju vadītāji

plāno un īsteno institūciju nepārtrauktas darbības nodrošināšanai katastrofas vai tās draudu gadījumā nepieciešamo rīcību, nodrošina civilās aizsardzības plānos paredzēto pasākumu precīzu un savlaicīgu izpildi

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

vada, koordinē un kontrolē civilās aizsardzības sistēmas darbību

Iekšlietu ministrija

uzrauga civilās aizsardzības sistēmas darbību un tās uzdevumu izpildi

PSTCAK

koordinē pasākumus katastrofas vai tās draudu gadījumā

Katastrofu pārvaldīšanas subjekti – nozaru ministrijas un pašvaldības – īsteno konkrētās katastrofas pārvaldīšanas koordinēšanu sadarbībā ar citām institūcijām

Izmantotie avoti (1/2)

- ▶ Aizsardzības ministrija. Civilā aizsardzība. Pieejams: <https://www.mod.gov.lv/lv/nozares-politika/visaptverosa-valsts-aizsardziba/civila-aizsardziba>
- ▶ Ārstniecības likums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/44108>
- ▶ Bīstamo kravu aprītes likums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/220516>
- ▶ Ceļā uz klimatnoturīgu Eiropu: jaunā ES Klimatadaptācijas stratēģija. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:52021DC0082>
- ▶ Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/282333>
- ▶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/836 (2021. gada 20. maijs), ar ko groza Lēmumu Nr. 1313/2013/ES par Savienības civilās aizsardzības mehānismu (Dokuments attiecas uz EEZ).Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/836/oj>
- ▶ Eiropas Reģionu komitejas atzinums "Rīcības plāns par Sendai ietvarprogrammu katastrofu riska mazināšanai 2015.–2030. gadam. Uz katastrofu riska novērtēšanu balstīta pieeja visās ES politikas jomās". Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:52016AR5035>
- ▶ Eiropas Savienības Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūcija par regulējumu Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā: Eiropas Savienības jaunatnes stratēģija 2019.–2027. gadam. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A42018Y1218%2801%29>
- ▶ Enerģētikas likums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/49833>
- ▶ Epidemioloģiskās drošības likums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/52951>
- ▶ EU Strategy for the Baltic Sea Region. Pieejams: <https://www.eusbsr.eu/attachments/article/590824/Action%20Plan%202021.PDF>
- ▶ Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/lv/starptautiskie-ligumi/id/1630>
- ▶ Ķīmisko vielu likums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/47839>
- ▶ Latvijas Republikas Valsts kontrole. 2022. Valsts civilās aizsardzības sistēmas plānošana un gatavība. Pieejams: <https://lrvk.gov.lv/lv/getrevisionfile/29552-BEB0L79wVBRtl5z947s2p5IODAW3jqJh.pdf>
- ▶ Latvijas Republikas Veselības ministrija. Valsts katastrofu medicīnas plāns. Pieejams: <https://www.nmpd.gov.lv/lv/media/769/download>
- ▶ Likums "Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/255713>
- ▶ Likums "Par piesārņojumu". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/6075>
- ▶ Likums "Par radiācijas drošību un kodoldrošību". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/12484>

Izmantotie avoti (2/2)

- ▶ Ministru kabineta 2002. gada 29. janvāra noteikumi Nr. 40 "Valsts enerģētiskās krīzes centra nolikums". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/58439>
- ▶ Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra instrukcija Nr. 16 "Kārtība, kādā valsts augstākās amatpersonas apziņojamas valsts apdraudējuma gadījumā un par ārkārtas notikumiem valstī". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/218821>
- ▶ Ministru kabineta 2011. gada 13. decembra noteikumi Nr. 948 "Katastrofu medicīnas sistēmas organizēšanas noteikumi". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/241413>
- ▶ Ministru kabineta 2017. gada 12. decembra noteikumi Nr. 723 "Valsts civilās aizsardzības kontaktpunkta noteikumi". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/295780>
- ▶ Ministru kabineta 2017. gada 26. septembra noteikumi Nr. 582 "Noteikumi par pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijām". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/293820>
- ▶ Ministru kabineta 2017. gada 5. decembra noteikumi Nr. 716 "Minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/295896>
- ▶ Ministru kabineta 2017. gada 7. novembra noteikumi Nr. 658 "Noteikumi par civilās aizsardzības plānu struktūru un tajos iekļaujamo informāciju". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/294938>
- ▶ Ministru kabineta 2017. gada 8. augusta noteikumi Nr. 440 "Valsts agrīnās brīdināšanas sistēmas izveidošanas, darbības un finansēšanas kārtība". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/292740>
- ▶ Ministru kabineta 2020. gada 26. augusta rīkojums Nr. 476 "Par Valsts civilās aizsardzības plānu". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/317006>
- ▶ Ministru kabineta 2021. gada 21. janvāra noteikumi Nr. 46 "Paaugstinātas bīstamības objektu saraksts". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/320469>
- ▶ Nacionālās drošības likums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/14011>
- ▶ Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests. Katastrofu medicīnas sistēma. Pieejams: <https://www.nmpd.gov.lv/lv/katastrofu-medicinas-sistema-0>
- ▶ Parīzes nolīgums. 2016. Pieejams: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:22016A1019\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/ALL/?uri=CELEX:22016A1019(01))
- ▶ Saeimas 2023. gada 28. septembra paziņojums "Par Nacionālās drošības koncepcijas apstiprināšanu". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/345911>
- ▶ Starptautiskās palīdzības likums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/175254>
- ▶ Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likums. Pieejam: <https://likumi.lv/ta/id/68293>
- ▶ United Nations Office for Disaster Risk Reduction. Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030. Pieejams: <https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030>
- ▶ United Nations. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. Pieejams: <https://sdgs.un.org/2030agenda>
- ▶ Valsts materiālo rezervju likums. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/302995>